

Toen ik klein was zag ik mijn ouders als grote tegenpolen. Onze vader was van de rede, de exacte wetenschappen; en moeder was van het gevoel en de taal. En dat uitte zich dan ook met schoolwerk. Je ging niet met een rekensom naar moeder, daar was ik in de 3e klas al achter, want haar favoriete antwoord was altijd “half wortel drie”. En omgekeerd, als je ergens mee in de knoop zat, of meer zakgeld nodig had, dan ging je niet naar vader.

Vader zag zijn rol vooral als “leraar”. Hij kon fantastisch dingen uitleggen en leerde ons schaken. Kleinzoon Jan is daar nog erg ver in gekomen. Ook leerde hij ons zelf een fiets te repareren, en daar hij dan ook een boekje over gekocht. Maar als wij het niet goed deden, dan wist hij zelf niet goed hoe daar mee om te gaan. Een slecht rapportcijfer kon je maar beter aan moeder vertellen....

Pas later, na mijn studie, ben ik vader anders gaan zien en ervaren. Hij werd zorgzamer. Dat vertaalde zich niet alleen in zijn interesse in de onmeetbare aspecten van ons leven, maar ook de taken die hij in het huishouden ging doen. Zo begon hij elke week de was te doen. Hij maakte daar natuurlijk wel een chemisch research project van.

Helemaal als opa vond hij de juiste balans tussen leraar en zorggever. Hij hield zielsveel van al zijn vier kleinkinderen, speelde met ze, zong voor ze, en toonde eindeloos belangstelling. Hij begon minder uit te leggen, meer te luisteren en vragen te stellen. Zo wilde hij vorige week nog van Luke weten of de vleugels van zijn vliegtuig bewegen bij het opstijgen.

Moeder had de zware taak om zowel dominee, moeder als huisvrouw te zijn. Daar voelde ze zich vaak schuldig over, iets wat ze van haar eigen moeder heeft geërfd. Zo lag er vaak een briefje als ik thuiskwam van school en ze was op huisbezoek: “Maak thee, doe iets leuks”. Er stond nooit: “doe je huiswerk”. Dus achteraf ook weer geen wonder dat ik af en toe een slecht rapportcijfer had....

Die enorme zorg voor soms wildvreemden bracht het gevoel dat ik moeder veel moest delen. Niet alleen toen ik nog klein was, maar haar hele leven heeft ze dat gedaan. Als ik u allen hier zie, dan weet ik dat iedereen wel iets van moeder heeft meegekregen.

En als ik daar nu op terugkijk begrijp ik pas dat wat ze deed gelijk was aan de wonderbare spijziging. Zij verstond de kunst zich op te delen aan iedereen, zodat iedereen genoeg had, inclusief ikzelf.

Moeder veranderde niet zoveel als oma: ze verwendde haar kleinkinderen wel iets meer dan ons. Pannenkoeken voor het avondeten, heel veel voorlezen, en altijd die onvoorwaardelijk liefde die van haar uitging.

Eigenlijk was er ook hoeveel dat onze ouders verbond. Natuurlijk, ze waren allebei domineeskinderen en hun geloof is een groot verbond geweest tussen henzelf en met God. Maar ze hadden allebei ook hetzelfde gevoel voor humor. Opgroeiend met Carmiggelt, van Kooten en de Bie, Elsschot en Tsjechov leerden we hun subtiele, maar soms ook vlijmscherpe gevoel voor humor kennen en maakten we die ons eigen. Er werd zo ontzettend veel gelachen in ons gezin. En wat nou zo jammer is voor u, is dat ik er geen enkel voorbeeld van kan geven, omdat u het totaal niet zou snappen.

En dan was er de piano. Hoe vaak heb ik wel niet geprobeerd om onze ouders naar een kleiner huis te krijgen. Maar de vleugel was wat ze verankerde en die konden ze gewoon niet loslaten. Allebei speelden ze graag romantische muziek en er werd vaak ook bij gezongen. Die liefde hebben ze ook overgedragen aan kleinkinderen Luke en Elisabeth. Woensdagavond, de avond voor hij stierf, speelde vader nog een stukje, voor het eerst in lange tijd. Typisch mijn vader, ging hij eerst vingeroefeningen doen. En toen speelde hij Brahms nog 1 keer, voor zichzelf, maar ook voor moeder die boven altijd mee luisterde. Zo dadelijk zal Jan Pieter Lanooy dit stuk ook voor u spelen. Het was het laatste romantische vaarwel van de man van de rede, aan zijn eeuwige geliefde, de vrouw van het woord.

Tot slot nog even over die bomen. Willem heeft deze bomen ook niet gezien, maar ik wel. Twee bomen in Acadia National Park, drie weken geleden. De wortels waren volledig verstrengeld, zodat de een wel moest vallen als de ander viel. Jullie waren een uniek echtpaar dat uit twee zulke verschillende mensen een relatie maakte die zelfs de grenzen van de dood kon overwinnen.